

Juho Ikonen käräjillä Mekrijärvi ja Ryökkylä

1. Juho Ikonen todistajana heinävarkausjutussa talvikäräjillä 1755

Edellisen vuoden syyskäräjille Rovasti, Kunnianarvoinen ja Korkeastioppinut Herra Anders Norgreen oli haastanut oikeuteen mekrijärveläisen Calempia Lobanoffin epäiltynä siitä, että Calempia oli sanotun vuoden talvella varastanut kaksi kuormaa heiniä rovastille kuuluvasta Koitajoen varrella sijaitsevan Lummensoutajan niityn aumasta.

Rovasti oli pyytänyt kruununnimismies Johan Hultinia ja lautamies Antti Kastista selvittämään mistä Calempia Lobanoff oli antanut kyseisenä talvena työsuorituksesta Suhoselle yhden kuorman heiniä, jotka Rovasti arveli olevan peräisin hänen aumastaan.

Nyt Herra Rovasti ilmoitti Calempia Lobanoffin ja Matti Suhosen läsnä ollessa, että vaikka nimismies ja lautamies Kastinen muistuttivat, että he eivät tieneet mistä Calempia Lobanoff oli antanut Suhoselle heinät, niin hän piti Lobanoffia syyllisenä ja Suhosta osallisena.

Herra Rovasti pyysi, että hänen paikalla olevaa todistajaansa mekrijärveläistä tilallista Juho Ikosta kuullaan. Calempia Lobanoff ja Matti Suhonen eivät pitäneet Juho Ikosta jäävinä, jonka johdosta hän vannoi tavallisen todistajanvalan, minkä merkityksestä häntä muistutettiin. Juho Ikonen kertoi, että hän oli vuonna 1753 Kynttilänpäivän aikaan nähnyt Calempia Lobanoffin ja Matti Suhosen yhden kerran varastavan kumpikin yhden kuorman Lummensoutajan niityllä olevasta Rovastin aumasta. Lobanoff ja Suhonen olivat pyytäneet todistajaa vaikenemaan rikoksestaan eikä paljastamaan sitä kenellekään.

Lobanoff ja Suhonen olivat olleet tekemässä kuormaa kun talollinen Erik Puhakka oli kulkenut auman ohi ja luultavasti myös huomannut heidät. Lautakunta vakuuttui siitä, että Lobanoff ja Suhonen olivat syyllistyneet varkauteen ja että he eivät itse olleet kesällä korjanneet lainkaan heinää vaan he olivat talvella laittomasti hankkineet sitä aumasta karjan ruuaksi.

Lobanoff ja Suhonen kiistivät kuitenkin Rovastin syytöksen ja väittivät, että he olivat olleet Lobanoffin omalla niityllä, josta he olivat todistajan mainitsemalla kerralla ottaneet heinää. He pitivät myös perättömänä, että he olivat pyytäneet todistajaa vaikenemaan heidän teostaan samoin kuin että Lobanoff olisi aiemmin varastanut heiniä. Todistaja pysyi aiemmassa lausunnossaan ja sanoi olevansa täysin varma siitä, että kysymyksessä oli Rovastin niitty eikä Lobanoffin, jolla ei tiettävästi ollut seudulla mitään niittyä. Tämän myös nimismies Johan Hultin sanoi täysin varmasti tietävänsä ja kertoi, että Lobanoff ja Suhonen ovat kaiken aikaa harrastaneet heinävarkausta erityisesti Koitajoen varrella liki heidän kotipaikkaansa olevilla niityillä. Tästä väki on vuosien ajan ylen määrin valittanut.

Herra Rovasti Norrgreen sanoi, että hänellä ei ole useampia todistajia, koska Erik Puhakka on kertonut Rovastille olevansa sairaana eikä voi näin ollen todistaa jutussa. Tämän vuoksi Herra Rovasti pyysi päätöstä asiassa sekä korvausta kärsimyksestä ja kustannuksista.

Lautakunta katsoi, että Herra Rovastin menetys kahdesta heinäkuormasta oli yhteensä kaksi taalaria hopeassa. Tammikuun 29. päivänä lautakunta julisti seuraavan päätöksen.

Mekrijärveläiset talolliset Calempia Lobanoff ja Matti Suhonen ovat suoritettussa tutkimuksessa vakaasti kieltäneet varastaneensa vuoden 1753 Kynttilänpäivän aikaan Lummensoutajan niityltä Herra Rovasti Norrgreenille kuuluvasta aumasta kaksi kuormaa heiniä. Mutta talollinen Juho Ikonen on valan velvoitteella vakuuttanut tavoittaneensa heidät itse teossa. Tekijät olivat myös pyytäneet, että Ikonen ei paljastaisi kenellekään heidän rikostaan.

Lautakunta oli yksimielisesti vakuuttunut, että Lobanoff ja Suhonen ovat maineeltaan sellaisia, että he kykenevät tällaisiin varkauksiin. Lisäksi nimismies Johan Hultin ilmoitti, että tällä seudulla, missä Lobanoff on asetettu oikeuteen ja mistä hän on todistajan mainitsemassa tilanteessa noutanut heiniä, ei hänellä ole mitään niittyä.

Vaikka Calempia Lobanoff ja Matti Suhonen kiistivät varkauden, niin Kihlakunnanoikeus katsoi heidät syyllisiksi ja tuomitsi heidät Pahanteonkaaren XLIII luvun 1. §:n perusteella maksamaan sakkoa 12 taalaria hopeassa sekä suorittamaan 17. päivä joulukuuta 1697 annetun Kuninkaallisen Asetuksen nojalla julkisen kirkonrangaistuksen sekä korvaamaan Rovasti Norrgrenille hänen menetyksensä kahdella taalarilla edellä mainitussa rahassa että myös hänen oikeudenkäyntikulunsa 10 taalarilla hopeassa.

Viite

Karjalan tuomiokunnan renovoidut tuomiokirjat, Ilomantsin ja Suojärven osan talvikäräjät 29.1.1755, sivut 298-303.

2. Juho Ikonen syytettynä haaskauksesta talvikäräjillä 1755

52. §.

Talollinen Petter Ryökkynen Ryökkylän kylästä kertoi luottamusta nauttivan kruununvouti Gustaf Adolf Andersin antamasta kirjallisesta päätöksestä, jolla Ryökkynen sai oikeutuksen tilaan, jonka hän oli ottanut käyttöön sen ollessa autiona. Samassa yhteydessä autiotilalle jaettiin kaksi pientä niitypalaa Kätkönlahdessa.

Petterin naapuri Juho Ikonen oli kuitenkin edellisenä kesänä heinänteon aikaan korjannut sadon toiselta mainituilta niitypaloilta. Koska Ryökkynen tilalla oli vain vähän muuta niittyä, niin hän vaati itselleen Ikonen korjaamat heinät ja sen lisäksi Ikoselle rangaistusta haaskauksesta sekä oikeudenkäyntikulujensa korvaamista.

Juho Ikosella ei ollut mitään aihetta kieltää syyllisyyttään mutta hän sanoi, että hän ei tiennyt niittyjen olevan jaettuja ja että heinät ovat nyt aumassa Ryökkyselle.

Petter Ryökkynen totesi, että Ikonen ei ole voinut olla tietämätön siitä, että kruununvouti oli antanut mainitun niityn Petterin autiotilalle ja että hän oli useana vuonna korjannut niityiltä sadon. Juho Ikonen asui samassa kylässä ja he olivat puhuneet asiasta usein.

Oikeus päätti Rakennuskaaren VIII luvun 1. §:n nojalla sakottaa Ryökkylässä asuvaa Juho Ikosta yhden taalarin hopeassa haaskauksesta Petter Ryökkynen Kätkönlahden niityllä. Lisäksi Ikonen tuli luovuttaa niityllä vielä olevat heinät Ryökkyselle sekä korvata hänen oikeudenkäyntikulunsa yhdellä taalarilla 16 äyriellä hopeassa.

Viite

Karjalan tuomiokunnan renovoidut tuomiokirjat, Ilomantsin ja Suojärven osan talvikäräjät 30.1.1755, sivut 327- 329.

3. Juho Ikonen sairaus esteenä saapua syyskäräjille vuonna 1762

67. §.

Lautamies Conrad Sissonen vakuutti valan velvoitteella, että Mekrijärvellä asuva Juho Ikonen makaa sairaana kovassa kuumessa eikä voi tästä syystä johtuen olla läsnä näillä käräjillä vastaamassa haasteen saatuaan sonkajalaisen Lev Huurinaisen esittämään vaateeseen.

Sairaus katsotaan Oikeudenkäymisen Kaaren XII luvun 1. §:n nojalla lailliseksi esteeksi. Tämä juttu lykätään seuraaville käräjille, jolloin Juho Ikonen tulee olla paikalla ilman uutta haastamista.

Viite

Karjalan tuomiokunnan renovoidut tuomiokirjat, Ilomantsin ja Suojärven osan syyskäräjät 17.9.1762, sivu 884.

4. Juho Ikonen vastaajana syyskäräjillä 1763

28. §.

Sonkajalainen Lev Huurinainen kertoi, että Ryökkylän kylässä asuva Juho Ikonen oli saanut muutama vuosi sitten häneltä lainaksi yhden tynnyrillisen rukiita ja viisi taalaria 16 äyriä kuparissa, jotka kaikki olivat vielä maksamatta. Tämän vuoksi Lev oli antanut haastaa Juhon kuluvan vuoden talvikäräjille, mutta Juho Ikonen makasi halvauksen vuoksi pahasti sairaana eikä voinut saapua käräjille. Sitä paitsi hänellä ei ollut mitään, millä maksaa paitsi hallintaoikeus Ryökkylässä olevaan vähäarvoiseen torppaan. Levin ymmärryksen mukaan Ikonen oli kaupitellut torppaansa toiselle siitä huolimatta, että hän oli vakuuttanut Leville, että tämä saisi vaatimansa maksun.

Lev Huurinainen pyysi, että hän saisi varmuuden hallintaoikeudesta Juho Ikonen torppaan ennen muita. Koska torppa oli kruunun, niin Kihlakunnanoikeus ei voinut tehdä asiassa mitään, mikä kuulutettiin. Lev Huurinainen vaati, että juttu ilmoitetaan edelleen paikkakunnan kruununvoudille, mikä hänelle suotiin. Lautamies Konrad Sissonen yhtyi asiaan ja myönsi, että Lev Huurinaisen vaatimus oli oikeutettu siitä huolimatta, että Juho Ikonen ei omistanut mitään millä maksaa.

Viite

Karjalan tuomiokunnan renovoidut tuomiokirjat, Ilomantsin ja Suojärven osan syyskäräjät 19.9.1763, sivut 758- 759.